

විශාඛුපොසට සූත්‍ර දේශනාව

“ නමොත්ස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස ///”

එවිට මේ සූතං, එකං සමයං භගවා සාවථයං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිඟාරාමානුසාසාදෙ අට්ඨො මිඟාරාමානා තදුහුපොසටො යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසංකම්ථවා භගවන්තං අභිවාදෙථවා එකමන්තං නිසිදී, එකමන්තං නිසින්නං ඛො විසාඛං මිඟාරාමානරං භගවා එතදුවොව.

හඤ ඤාතො නුචට්ඨං විසාඛෙ ආගච්ඡසී දිවා දිවස්සා ති?
උපොසටාහං හන්තෙ අපීඡ උපවසාමිති
තයො ඛො මෙ විසාඛෙ උපොසටා, කතමෙ තයො ?
ගොපාලකුපොසටො නිගණ්ඨුපොසටො අට්ඨපොසටො ති.

ශ්‍රද්ධා සම්පන්න පිට්ඨන්ති,

දිනක් මහා කාරුණික බුදුරජාණන් වහන්සේ ශ්‍රාවස්තී නුවර මිඟාරාමානා ප්‍රාසාදයෙහි වැඩ සිටින අවස්ථාවකදී, විශාඛා මහෝපාසිකාව මධ්‍යාහන වේලාවේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියා.

මෙසේ පැමිණිය විශාඛාව ඉතාම ගෞරවයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේට වන්දනා කිරීමෙන්, සහ ගෞරවයෙන් ප්‍රදක්‍ෂිණා කිරීමෙන් අනතුරුව එකත් පසකින් වාඩිවුණා. මේ අවස්ථාවේදී අපේ බුදුහාමුදුරුවෝ විශාඛාවගෙන් මෙහෙම ප්‍රශ්නයක් අහනව.

“ හඤ ඤාතො නුචට්ඨං විසාඛෙ ආගච්ඡසී දිවා දිවස්සාති ? ”

විශාඛාවෙහි, මේ දහවල් වේලාවේ ඔබ කෙහේ සිට එන්නේ ද?

“ උපොසටාහං හන්තෙ අපීඡ උපවසාමිති ”

ස්වාමිනි, මම අද පෙහෙවස් සමාදන්වෙලා වාසය කරමි.

“තයො ඛො මෙ විසාඛෙ උපොසටා කතමේ තයො?

ගොපාලකුපොසටො නිගණ්ඨුපොසටො අට්ඨපොසටො ”

විශාඛවෙනි, උපෝසථ වගී තුනක් ඇත්තේය. එනම් ගොපාලපෝසථය" නිගණ්ඨුපෝසථය හා අරියපෝසථය වශයෙනි.

කාරුණික පිංවතුනි, මේ බණ අහන හැමදෙනාමත් අද දවසේ එදා විශාඛාව පෙහෙවස් සමාදන් උනා වගේ පෙහෙවස් සමාදන් වෙලා සිටින නිසා මෙම විශාඛුපෝසථ සූත්‍රය හැම දෙනාටම වැදගත් වෙයි කියලා මා නිතනවා. පෙහෙවස් සමාදන් වීම මේ අද ර්යේ ආරම්භ වූ වැඩපිළිවෙලක් නොවෙයි.

මේ සම්බන්ධව අපේ ශාසන ඉතිහාසය දිනා බැලුවෙන් සිද්ධාර්ථ කුමාරයා මව් කුස පිළිසිඳුගන්නා අවස්ථාවේ මහාමහා දේවිය පෙහෙවස් සමාදන්වී සිටි බව දකින්නට ලැබෙනවා. ඒකෙන් අපට පැහැදිලියි බුදුන්වහන්සේ භාරතයේ පහළවීමට පෙරද ජනතාව පෙහෙවස් සමාදන් වූ බවත්, එසේම වෙනත් තීර්ථකයන් පවා පොහෝ දිනය අධ්‍යාත්මික ගුණ දියුණුව සඳහා යොමුව වාසය කළ බව, බුද්ධ කාලීන භාරත සමාජයේ පැවැති ආගමික පරිසරයෙහි දක්නට ලැබුණ දෙයක් නම් බොහෝ දෙනා මිත්‍යාමත අදහමින්, අන්තකිලමනානුයෝගී වුන අනුගමනය කිරීම ඒ ඇත්තො කල්පනා කළේ ශරීරයට දැඩි දුක් දීමෙන් විමුක්තිය ලබාගත හැකිය කියා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ පිවමානව වැඩ ඉන්න අවස්ථාවේදී අප්‍රව්‍රතය හා කුක්කුරුව්‍රතය සමාදන්ව ඒ අනුව පිලිපදින ජෛන ආගම ඇදැහූ දෙදෙනෙකුට දේශනා කළේ ඔබලා විමුක්තිය ලබා ගැනීමට යයි කියල ඔය සමාදන් වෙලා සිටින වුනවල විපාක වශයෙන් අප්‍රව්‍රතය සමාදන්ව සිටින පුද්ගලයා මැරීම ගිහින් එළුවෙක්ව උපදින බවත්, කුක්කුරුව්‍රතය රකින තැනැත්තා මරණින් මතු සුනඛයෙකුට උපදින බවත්ය. මෙසේ විමුක්තිය සොයන්නට නොයෙක් වුන සමාදන් වූ බව මෙම සිද්ධීන් තුළින් අපට පැහැදිලියි.

පිංවනිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහිදී දේශනා කොට වදාළා විශාඛාවෙනි, සමහර දෙනා පෙහෙවස් සමාදන් වෙනවා වෙනුවට පෙහෙවස් පැත්තක නියලා, ගෝපාලපොසථය සමාදන් වෙනවා. ගෝපාලපෝසථය කියන්නේ, මේ ඇත්තෝ දන්වා ගොපල්ලා කියන්නේ කාටද කියා, ගොපල්ලට නියෙන එකම වැඩේ අනුන්ගේ හරක් බලාගන්න එක. පාන්දුරින්ම ගවගාලේ හිමිකරුගෙන්

ගවයන් ලබාගන්නා වූ ගොපල්ලා මේ ගව රැළන් දක්කා ගෙන කැලේ පුරා ඇවිද, ගවයන්ට බොහොම හොඳට තණකොළ කවා හවසට නැවතත් හිමිකරැට ගවයෝ ඩාරදී, අද දවසේ අසවල් අසවල් තණ පිට්ටිහි වල තණ උලාකෑවා. අසවල්, අසවල් තැන්වල ජලය පානයකළා. හෙට දවසේ ඒ පිට්ටිහියට, ඒ ප්‍රදේශයට නොවෙයි ඊට ටිකක් අත බොහෝම ලස්සනට තණකොළ නියෙන ප්‍රදේශයකට ගවයෝ ටික දක්කන්නයි මගේ කල්පනාව. මෙන්න, මේ විදියට අර හරක් බලන මනුස්සයා තමගෙ ස්වාමියාට කියනවා.

පිංචන්ති, ආන්න ඒවගේ තමයි පෙනෙවස් සමාදන්වුණු සමහර දෙනාගෙ කථා බහ, ක්‍රියා පිළිවෙල, සිතූම් පැතුම් ද ගොපල්ලාට සමානයයි කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙන්නා දන්නා. සමහර ඇත්තෝ මෙහෙමත් කථාවට වැටෙනවා, ගිය පොහොය දවසේ මම සිල් ගත්තේ එහා ගමේ පන්සලේ ඒ පන්සලේ නම් මෙහාට වැඩිය බොහොම හොඳට දානෙ වේල දෙනව. සමහර වෙලාවට දානෙ ටික අත ළඟටම ගෙනත් දෙනව" බලන්න මම අර කලින් කියාපු ගොපල්ලගේ ක්‍රියා පිළිවෙල වගෙ හේද කියා. ගව හිමියා පස්ගෝරස ලැබුවත්, ගොපල්ලාට කුලිය පමණක් ලැබෙනවා එසේම එම ගොපල ශීලයෙන් උතුම් විමුක්ති සුව ලැබෙන්නේ නැහැ.

මේ විදිහට අභිධ්‍යාසභගන සිතින් කාපු - බීපු, ආ - ගිය තැන් ගැන කථා කරමින් කාලය ගතකරමින් සමහර දෙනා සිල් සමාදන් වෙන බව දුටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එය ගෝපාලපෝසථය වශයෙන් පෙන්නා දන්නා. ඇත්තෙන්ම කොතරම් ප්‍රායෝගික ද ඔය උපමාව. මීට වසර දෙදහස් පන්සිය ගණනකට පෙර දේශනා කළ උපමාවක්, එම දේශනාව එදා භාරත සමාජ සංස්ථාව උදෙසා දේශනා කළත්, අද වර්තමාන ජන සමාජයට වුවද බෙහෝම හොඳට ගැලපෙනවා.

දැන් ටිකක් සිතා බලන්න ඔය දේශනා කළ ගෝපලපොසථය රකින අපේම බෞද්ධයෝ නැද්ද? කියා ඇත්තටම එහෙම අය ඉන්නවා. මේක පිංචන්ති, අපේ සිල් සමාදන්වෙන ඇත්තන්ට එල්ල කරපු පහරක් නොවෙයි. මේ වගේ දේවල් නො දැනුවත්වම සිද්ධවන්න පුළුවන්, එයට ප්‍රධානම හේතුවක් තමයි සමහරු ඒදිනෙදා ජීවිතයේ අනවශ්‍ය කථා බහේ ක්‍රියා ඇවතුම් - පැවතුම් ආදියේ යෙදීමට පුරුදුව සිටීම.

මාසයකට වරක් පෙනෙවස් සමාදන් වුවත්, සති සම්පජ්ඣද්වය ඒ දිනය ගත නොකිරීම. නමුත් හොඳට භාවනා වඩා ඇති ඇත්තන්ට, පෙනෙවස් සමාදන්වූ දිනයේ කරන්න වැඩක් තිබෙනවා. ඒ තමයි අනේ ! අද මට පිවිතයේ කොච්චර සැනසිල්ලක්ද? මේ ගහක් පල්ලෙ වැඩිවෙලා භාවනා කරගන්න ලැබෙනවා නේ කියා. ඒ සිල්වතා භාවනා කරගන්නවා. එත් භාවනා නොවඩා සහ පුරුදු නැති ඇත්තෝ, කරන්න දෙයක් නොමැති නිසා වල් - පල් දොඩවමින් දුවස ගෙවනවා. මෙහෙම වෙනකොට නොදැනුවත්වම කුලියට හරක් බලන ගොපල්ලෙක් සේ සිල්ගත් අයෙක් බවට පත්වෙනවා.

කවුරු කළත් වැරදි දේ වැරදි බව අප තේරුම් ගතයුතුයි. අපි කළ යුත්තේ අරය සිල් රකින හැටි වැරදියි, මෙයා සිල් රකිනවා වැරදියි කියා අනුන් විවේචනය කරන එක නොවෙයි. අපි අපේම සිතීන් අහල බලමු තමා කොහොමද සිල් රකින්නේ, මාගේ සීලය සංසාර විමුක්තිය පිණිස හේතු වෙනවා ද? එහෙම නැත්නම්, සසර දික්වීමට හේතු වෙනවද?

පිංචන්ති, දෙවෙනි උපෝසථය නම් නිගණ්ඨුපොසථ යයි අපේ බුදුපියාණන් වහන්සේ ලෝකෙ පහළවුන කාලයේ භාරතයේ හැට දෙකක් පමණ මිත්‍යාදෘෂ්ඨික ආගම් තිබුණ මේ මිත්‍යාදෘෂ්ඨීන් අතරින් පරම අවිභිංසාව පුරුදු කරන්න යැයි, දේශනා කළ ශාස්තෘවරයෙකු වශයෙන් නිගණ්ඨනාටපුත්ත හඳුන්වන්නට පුළුවන්. නිගණ්ඨනාටපුත්ත කියනවා එම්බා, පුරුෂයිනි, නුඹලා දකුණු දිශාවෙන් යොදුන් සියයක් දුර සිටින ප්‍රාණීන්ට මෙෙත්‍රී කළයුතුයි. ඒ වගේම උතුරු" නැගෙනහිර, බටහිර යන දිසාවල යොදුන් සියයක් දුර සිටින සතුන්ටත්, මෙෙත්‍රී කළයුතුයි. මේ සම්බන්ධව එක එල්ලේම බලන කෙනෙකුට නම් මෙය බොහෝ හොඳ වැඩ පිලිවෙලක් කියල හිතෙන්නට පුළුවනි.

එහෙම වුවත්, මේ අයගේ අවිභිංසාව මොන තරම් උග්‍රවුවත්, මේ අය අතින් බොහෝ විට සිද්ධවුනේ, සත්‍යභාවයමයි. මොකද? හේතුව නිගණ්ඨයෝ පාරෙ යන විට ලොකු ඉලපතක් රැගෙන තමා පොළොවේ පස තබන්නට පෙර පාරෙ නියෙන වැලි දෙපැත්තට අතුගානවා. ඒ අය සිතුවා තමන්ගේ පාද වලට පැහිලා සතුන් මැරෙයි කියලා. ඒ උනාට අර ඉලපතෙන් පාර සුද්ධ කරන විටම

අනන්ත අප්‍රමාණ සංඛ්‍යාවක් ප්‍රාණීන් ජීවිතක්‍ෂයට පත්වන බව ඒ අය දකින්නෙ නෑ. එකයි ඒ අයට මත්‍යදෘෂ්ඨිකයෝ කියල කියන්නෙ. ඒ අය කවදාවත්ම ඇදුම් ඇන්දෙ නැති ලජ්ජාව පවා නැති පිරිසක්, නිගණ්ඨනාට්‍යුත්ත කියන්නේ. රෙදි අඳින විට එයත් විමුක්ති මාර්ගයට බාධාවක්. පලිබෝධයක් කියලයි එසේම උග්‍රතපස විමුක්ති මාර්ගය වශයෙන් සැලකුව.

මේ විදිහේ මත්‍යාමත ඇති සමහරදෙනා බුද්ධ ශාසනයේ පැවිදිවෙලාත් සිටියානේ. පිංවතුන් අහල ඇති සුනඛඤ්ච භාමුදුරුවෝ ගැන සුනඛඤ්ච කියන්නේ ආනන්ද තෙරුන් වහන්සේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අග්‍ර උපස්ථායකයන් බවට පත්වීමට පෙර උන්වහන්සේට තාවකාලිකව උපස්ථාන කළ කෙනෙක්, නමුත් සුනඛඤ්ච මෙව්වර බුදුභාමුදුරුවෝ ළගින්ම ආශ්‍රය කරලත් අන්තිමේදී නිගණ්ඨ ආගම වැළඳගත් නිසා මරණින් අනතුරුව නිරයේ උපන්නා.

දවසක් බුදුරජාණන් වහන්සේ සමග සුනක්ඛන්ථ භාමුදුරුවොත් වඩිනවිට මහ පුදුම දෙයක් දුටුවා. එනම් එක්තරා නිගණ්ඨයෙක් දැඩි රස්නය ඇති මහ දහවල් ඇගේ නූල් පොටක්වත් නැතිව තනි කකුලෙන් සිටගෙන සිටිනවා. මොකටද? මේ විමුක්තිය ලබන්න. මෙය දුටු සුනඛඤ්ච භාමුදුරුවෝ බුදුභාමුදුරුවන්ට ප්‍රකාශ කරනවා. ස්වාමීනි, බුදුරජාණන් වහන්ස, ඔබවහන්සේට ජේනවානේද? අර නිගණ්ඨයා විමුක්තිය ලබන්ට දරන වෙහෙස මම නම් නිතන්නේ ඔබවහන්සේගේ විමුක්ති මාර්ගයට වැඩිය අර නිගණ්ඨයාගේ මාර්ගය සොදුරැයි. නිවැරදියි කියා. ඒ තමයි නියම විමුක්ති මාර්ගය ඔබවහන්සේ ගමන් කරන මාර්ගය වැරදියි. එනිසා මමත්, ඒ නිගණ්ඨනාට්‍යුත්ත වගේ ක්‍රියා කරල විමුක්තිය ලබනව. මෙහෙම ප්‍රකාශ කරන සුනඛඤ්ච බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පාත්තරෙන් දෙපොට සිවුරත් උන්වහන්සේට බාරදී, බුදු සසුනින් පහවගොස් අර නිගණ්ඨ ආගම වැළඳගත්ත.

අද සමාජය ගැන ටිකක් සියුම්ව හිතල බලන්න. එදා ඉන්දියාවේ නිබුණා ඔය නිගණ්ඨ ආගම, අද ලංකාවේ නැතත් අපේ රටේ ඉන්න සමහර දෙනා මතු පිටින්ම දකින්නට ලැබෙන්නේ බොහෝම හොඳ බෞද්ධයෝ නැටියට, නමුත් ඒ

ඇත්තන්ගේ පීචිනේ ඇතුල්පැත්ත ගැන හොඳල බැලුවොත්, අදහන්නෙ එක්කෝ හින්දු ආගම එහෙම නැත්නම් වෙන කාගෙහටි ඉගැන්වීමක්.

පිංචනි, එය නමා විසින් තමාගෙම හිතට කරන වංචාවක්, ඒකට බොහෝම හොඳ උදාහරණයක් නමා අපේ සමහර දෙනා පන්සලට ගියාම වැඩියෙන් ගරු කරන්නේ බුදුහාමුදුරුවන්ට නෙවෙයි, පන්සලේ දේවලේ කඩු කිහිපි අමෝරාගෙන ඉන්න දෙවියන්ට. ඇයි? මේ දෙවියන්ට නියෙන හය නිසාත්, දෙවියො සියලුම දුක් කන්නලව් අහල ඒවාට ඇප උපකාර කරයි. එසේම ලාභ - ලෝභ ආදිය වැඩි කරගන්න, හැකිවෙයි යන අදහසිනුයි.

ඒ උනාට පන්සලේ දේවලෙට රිංගපු බෞද්ධයා කවදාවත් විහාර මන්දිරයට ගියාම බුදුහාමුදුරුවෝ දැකලා. හය වෙනව ද ? නැහැ. පිංචනි, මොකද ? බුදුහාමුදුරුවෝ කිසිම දින කිසිවෙකුම හය කලේ නෑ. උන්වහන්සේ මට අර මනුස්සයා නමස්කාර කලේ නෑ කියලා, හිත නරක්කර ගත්තේ නැහැ. බෞද්ධයෝ හැටියට බුදුහාමුදුරුවෝ කියන්නේ කවිද? කියා හටියට අවබෝධයක් ඇත්නම් මෙවැනි දෑ සිද්ධවෙන්නේ නැහැ.

ඇත්තෙන්ම අප දන්නවා සීල භාවනාදි පිං දහමිවල යෙදී වාසය කරන ඇත්තන්ට මේ පිලිබදව හොඳ අවබෝධයක් තිබෙනවා. හිතර බණ-දහමි අසා පොත-පත බලා කලයාණමිත්‍ර සේවනාදියෙන් යුතු ඇත්තෝ දෙවින්ට පිං අනුමෝදන් කරනවා මිස දේව ඇඳහිලි ආදියට පෙළබෙන්නේ නැහැ. මෙසේ මිත්‍යාමත අදහමින් රකින උපෝසථය නිගණ්ඨයන්ගේ ක්‍රියා පිලිවෙල වගේ නිසා එය නිගණ්ඨුපෝසථය යයි, පෙන්නා දන්නා. එහෙම රකින උපෝසථය මහත්ඵල මහානිශංස වෙන්නේ නෑ.

ඊළඟට අපි බලමු. අරියුපෝසථය වශයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කලේ කුමක්ද? කියා පහස්සර මිදුං හික්කවෙ චිත්තං තං ච බො ආගංකුකෙහි උපකම්මෙසෙහි උපකම්මිට්ඨං මහණෙනි, අපගේ සිත ප්‍රකූර්භියෙන් ප්‍රහාස්වරයි පවිත්‍රයි, නමුත් බාහිර වශයෙන් පැමිණෙන විවිධ ක්ලේෂාරම්මණයන් නිසා ඒ සිත කිලිටි වෙනවා.

එක්වූ, සොන, සණ, පිටිහා, කාය, යන මෙන් මේ පසිඳුරන් වෙත පැමිණෙන ඒ - ඒ ආරම්භයන් නිත්‍යයි, සැපයි, සුභයි, ආත්මයි ආදී වශයෙන් ගැනීම නිසා ඇතිවෙන රාග, ද්වේෂ, මෝහ ආදී ක්ලේෂයන් ගෙන් සිතෙහි පවතින ප්‍රභාස්වර ස්වභාවය පහවගොස් කිලිටි වෙන්හට පටන්ගන්නවා මේ ආකාරයට ආගන්තුකව පැමිණෙන නොහොත් අපගේ සිතේ උපදින ඵ්වැනි ක්ලේස් 1500 ක් පමණ ඇති බව දැක්වෙන ලැබෙනවා. කෙලෙස් නිසා කිලිටිවූ මේ සිත උපක්‍රමයයෙන් පිරිසිදු කිරීමට අවශ්‍යයි.

කිලිටි වෙච්ච සිත පවිත්‍ර කරන්නේ කෙසේද ? තටාගත අරීහන් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ නව අරහාදී අනන්ත අප්‍රමාණ බුදුගුණ යමෙක් සිහිකරයිද, ඔහුගේ කෙලෙස් දාහය සන්සිඳෙන්නේය. කියා බුදුරජාණන් වහන්සේම එක්තරා තැනකදී දේශනා කරනවා.

“ඒක ධම්මො භික්ඛවෙ භාවිතො ඔහුලීකතො එකන්ත නිබ්බිදාය විරාගාය නිරෝධාය උපසමාය අභිකද්දාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවච්චති, කතමො ඒක ධම්මො බුද්ධානුස්සති”

මහණෙනි, එක් ධර්මයක් පුරුදු කිරීමෙන්, වැඩිමෙන් බොහෝ කොට භාවිතා කිරීමෙන්, යානාවක්සේ පුරුදු කිරීමෙන්, සසර කළකිරීම පිණිස, නො ඇලීම පිණිස, නිරෝධය පිණිස, සංසිදීම පිණිස නිර්වාහය පිණිස, වතුරාසී සත්‍යයන්ගේ අවබෝධය පිණිස හේතුව වෙනවා. කුමක්ද? ඒ එකම ධර්මය, බුද්ධානුස්සති, යයි බුදුරජාණන් වහන්සේම බුදුවරුන්ගේ අරහන්ත ගුණ සිහිකිරීමෙන් මෙළොවදීම ලබන්ට හැකි ආනිශංස ගැන දේශනා කර තිබෙනවා.

පිංචතුනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙතැනදී පෙන්නා දෙනවා විශාඛාවෙනි, තටාගතයන් වහන්සේගේ බුදුගුණ සිහිකරන ඔහුගේ සිත පහදී, ප්‍රමෝදය උපදී, විත්තයාගේ යම්බදු උපක්ලේෂයෝ වෙන් ද ඒවා ප්‍රහීන වෙන්.

විශාඛාවෙනි, කිලිටිවූ නිස පිරිසිදු කරගැනීම පිණිස ඔබ යම් උපක්‍රමයක් ගන්නේද? එසේම විත්තයාගේ පාරිසුද්ධිය සදහාද ක්‍රියා කළයුතු වෙන්. විශාඛාවෙනි. කිලිටි වූ නිසෙහි පිරිසිදු බව ඇඹුල් කල්කයද මැටිද, ජලයද,

උත්සාහයද නිසා වන්නේය. විශාඛාවෙනි. ඔබ කිලිටි නිස මෙසේ උපක්‍රමයෙන් පිරිසිදු කරගන්නාසේම කෙලෙස් වලින් කිලිටිවූ මේ සිතද බුද්ධානුස්සති භාවනා දී උපක්‍රමයෙන් පිරිසිදු කරගත යුතුය.

විශාඛාවෙනි. ඒ බුද්ධානුස්සතිය කෙසේ ද යත්, ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධො ... යනු වෙනි. දැන් අපි බුද්ධානුස්සතිය මදක් සිහිකර බලමු.

**බුද්ධොපි බුද්ධස්ස භණ්ණිය වණ්ණං
කප්පංපි වෙ අකද්දකමභාසමානො
ඛියෙට් කප්පො චිරදිසමන්තරෙ
වණ්ණො න ඛියෙට් තට්ඨාගතස්ස**

බුදු කෙනෙකු තවත් බුදුකෙනෙකුගේ බුදුගුණය කල්පයක් තිස්සේ දේශනාකළත් කල්පය අවසන් වෙනවා මිස බුදුගුණය අවසන් වන්නේ නැතැ .. ඒම නිසා අපට පෙනෙනවා බුදුරජානන් වහන්සේගේ ගුණය මොන තරම් ද කියලා. එසේ අනන්ත අප්‍රමාණ ගුණයෙන් සමන්තාගත වූ බුදුකෙනෙකුගේ ගුණය යමෙක් නිතර සිහිකරන්නේද

**සුප්ප බුද්ධං පබුජ්ඣන්ති
සදා ගෝතම සාවකා
යෙ සං දිවාච රත්තොච
නිච්චං බුද්ධ ගතාසති**

යම් බුද්ධ ශ්‍රාවකයෙක් දිවා - රාත්‍රී දෙකේ නිතර බුදුගුණ සිහි කරන්නේ ද" හෙතෙම සුවසේ නිදන්නේය. සුවසේ අවදි වන්නේය. බුදුගුණ වැඩිමේදී විශේෂයෙන්ම ප්‍රධාන වන්නේ මා මුලින් පෙන්නාදුන්න නව අරහාදී බුදුගුණ යයි. දැන් අපි ඒ නව අරහදී බුදුගුණය ගැන කාල වෙලාවේ හැටියට සලකා බලමු. පළමුවන බුදුගුණය වන්නා වූ අරහං ගුණය. එය විශුද්ධි මාර්ගයේ මෙසේ දක්වා තිබේ.

ආරක්ෂා හතරහා ව - ක්ලෙසාරික සො මුනි,
හතසංසාරවකාරො - පච්චයාදීන වා රහො
න රහො කරොති පාපාති - අරහං තෙන පචුච්චති ති.

පූජා විසෙසං සහ පච්චයෙති
යසමා අයං අරහති ලොකනාටෝ
අප්ථානුරූපං අරහන්ති ලොකෙ
තසමා පිනො අරහති නාමමෙතං ති

මෙම ගාථා දෙකෙන් පෙන්නා දී තියෙන්නේ බුදුහිමියන්ගේ අරහං ගුණය ගැනයි. මාගේ ශාන්තිනායක බුදුරජානන් වහන්සේ සත්වයා සසරට ඇද දමන යම්තාක් ක්ලේෂයන් ඇත්ද ඒ සියලුම කෙලෙසුන් ප්‍රහීන කළා නොවේ ද" මේ හච සංසාර චක්‍රයාගේ ගාරාදී සියල්ල බිඳ දැමුවා නොවේද, එසේම කිසිම දිනක දැනුවත්ව තියා රහසින්වත් පවක් - අකුසලයක් නෙකෙළේද සියලු දෙව් මිනිසුන්ගේ ආමිස හා ප්‍රතිපත්ති පූජාවන්ට සුදුසුයි නොවෙද, මේ ආදී වශයෙන් හදවත ගැඹුරින් අභයස්ත්තරයෙන්ම බුදුගුණ වැඩෙන ආකාරයට දූෂ් පියාගෙන හෝ අඩුපාඩු නැති අංග සම්පූර්ණ බුද්ධ රූපයක් දිනා බලාගෙන හෝ බුදුගුණ මෙහෙති කළ යුතුයි. බුදුගුණ මෙහෙති කිරීමට පෙර හා පිරිසිදු වීමට අවස්ථාවක් නොවේනම් හොඳින් මුහුණ අත්-පා සෝදාගෙන, භාවනා වඩන තැන සුද්ධ-පච්චුකර සුවද-කුරක් දුල්වා තෙරුවන් වැඳ තෙරුවන් සමාකාර ගෙන භාවනා ආරම්භ කළයුතු වේ.

අරහං ගුණය ඔබ දන්නානාක් දුරට අනෙට පැතිර යන ආකාරයට වැඩිය යුතුයි. මෙසේ හැකිනම් ඒ පර්වයකයෙන් නැගිටිනතුරාම වුවත් වඩන්න. ඔබගේ දැනීම මඳිනම් දිගින් දිග වඩන්න අමාරැයි මෙවැනි භාවනාවක් අවබෝධය මතම රඳාපවතින නිසා දන්නා තරම් දුරට එය වඩන්න.

ඊළඟට සම්මාසම්බුද්ධ ගුණය රැගෙන මාගේ තර්ථාගත සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දතයුතු සියලු ධර්මයන් මනාකොට අවබෝධ කරගත් හෙයින්ද, වැඩිය යුතු ධර්මයන් සියල්ලම වැඩු හෙයින්ද, ප්‍රහීනය කළයුතු ධර්මයන්

ප්‍රතිභය කළ හෙයින්ද, භාවිතා කළයුතු සියලු ධර්මයන් භාවිතා කළ හෙයින්ද, මෙසේ දුක්ඛාදී චතුරාර්ය සත්‍යයන් අවබෝධ කර ගැනීම කෙරෙහි පැතුරුණ ද්‍රෝණයන්ද අනමුලක්සේ සකල ධර්මතාවයන්ගේ අවබෝධය කෙරෙහි පවතින ද්‍රෝණයන්ද, සම්මා සම්බුද්ධි ගුණයට අයත් වේ. සියලු ධර්මයන් දැන ගැනීමට පොහොසත් වූ ද්‍රෝණය සඵලද්‍රෝණය යයි, දනුයුතුය.

පිංචන්ති, ඒ වගේම බුදුරජානන් වහන්සේගේ විජීජාවරණ ගුණය, සුගත, ලෝකවිදු, අනුත්තර පුරිසදම්ම - සාරථි, දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘ, බුද්ධ, හඟවා ආදී වශයෙන් ක්‍රමයෙන් නව අරභාදී බුදුගුණ අනුස්මරණය කළයුතු පිළිවෙතයි, දනුයුතුය.

මෙසේ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ගුණ අනුස්මරණය කරන කල්හි කිලිට්ටුවලා පවතින සිත ක්‍රමයෙන් පහදීන්හට පටන්ගන්නවා විශාඛාවෙහි, මේ ආකාරයට යමෙක් උපෝසථය සමාදන්ව තිතර තිතර බුදුගුණ අනුස්මරණය කරයි ද හෙතෙමේ බ්‍රහ්මපොසථය සමාදන්ව බුද්ධි බ්‍රහ්මයා සමග වසනු ලැබේ යයි කියැවුණුය. යම් අයෙක් නව අරභාදී ගුණයන් කෙරෙහිම සතියෙන් යුතුව සිත යොමු කිරීමෙන් සිතෙහි ඇති ක්ලේෂයන් පහව ගොස් සිත පිරිසිදු භාවයට පත්වේ.

විශාඛාවෙහි, කිලිට්ටි සිතෙහි පාරිසුද්ධිය සදහා දෙවෙනි කාරණය වන්නේ ධම්මානුස්සතියයි ඉඬ විශාඛෙ අරියසාවකො ධම්මං අනුස්සරති ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මැනවින් දේශනාකොට වදාළ මූල, මැද අග යන තුන්තැන යහපත් ශ්‍රී සද්ධර්මය ස්වාක්ඛාතය සාන්ද්‍රාජීකය, අකාලකය, ඒතිපස්සිකය, මිපහයිකය, තම - තමා විසින්ම අවබෝධ කළයුතුය. ආදී දහමී ගුණය මෙහෙහි කිරීමයි.

වසර පණස් එකක් මුලුල්ලේ දඹදිව ගම්, නියමිගම් රට රාජ්‍ය පසු කරමින් වැඩමකොට වදාළ තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේට මෙම කාලසීමාව තුල ඛානිර කිසිදු ශාසනයකින් ආර්ය පුද්ගලයෙකු දකින්න නො ලැබුණා බව උන්වහන්සේ දේශනා කොට තිබෙනවා. මෙන්න මේ කාරණයම ඇති තථාගත ධර්මයේ අසිරිය මෙහෙහි කරන්න. දිනක් උන්වහන්සේ දේශනා කළා මහණෙනි, පළමු ශ්‍රාවකයාත් මගේ ශාසනයේය. දෙවෙනි ශ්‍රාවකයාත් මගේ ශාසනයේය. තුන්වන සහ හතරවන

ශ්‍රාවකයාත් මගේ ශාසනයේය. යනුවෙන් සෝවාන් ආදී මාගීඵල ලාබිත් වහන්සේලා පිළිබඳව එසේ පෙන්නා දන්න.

මේ පිංවතුන් ශ්‍රී සද්ධර්මයේ ස්වාක්ඛාතාදී ගුණ හවනා වශයෙන් වඩන්නේ ද, දහම් සිහිකරන ඔබගේ සිත පහන් වෙනවා, ප්‍රීති ප්‍රමෝදය උපදිනවා. සිතෙහි යම් උපක්ලේශයේ වෙන්ද ඒවා ප්‍රහීනවෙන්, කිලිටි වූ ශරීරය සවුදසුණු හා නානු ගල්වා හා පිරිසිදු කරන්නා සේ විශාඛාවෙහි, ආර්ය ශ්‍රාවකයා මෙසේද, නමාගේ සිත පිරිසිදු කර ගතයුතුවේ. එසේ ආරක්ෂා කරන උපෝෂ්ඨය ධම්මපෝසථය යනුවෙන් හඳුන්වන අතර එහි අර්ථය වන්නේ ධර්මය සමග වාසය කරනවා යන්නයි.

විශාඛාවෙහි, විත්තයාගේ පයඝීවදානය නොහොත් කෙළෙස් ප්‍රහීනයට තුන්වන උපක්‍රමය වන්නේ සංඝානුස්සති යයි. මුලින් පිංවතුන්ට පැහැදිලි කළ ආකාරයටම මෙහිදී ආර්ය මහා සංඝරත්නයේ සුපටිපන්න සෘජුපටිපන්නාදී ගුණ සිහිපත් කරමින් භාවනා කළයුතුයි. මහොත්තම මහා සංඝයාගේ ගුණ අනුස්මරණය කරන ඔහුගේ සිතෙහි පවතින උපක්ලේශයන් බැහැර වන්නට වෙයි. සිතෙහි සතුට උපදින්නට වෙයි. එසේ මහා සංඝයාගේ ගුණය සිහිගන්වන තැනැත්තා සංඝපෝසථය සමාදන්ව සඛිඝයා සමග වසන්නෙක් ද වෙයි.

විශාඛාවෙහි, කිලිටි වස්ත්‍රය පිරිසිදු කිරීම පිණිස උණුසුම් ගැන්වීම සුද්ධිකාරක යෙදීම, තැලිම පොඩි කිරීම, සේදීමාදී උපක්‍රම යොදන්නේද, එසේම මාගේ ආර්ය ශ්‍රාවකයාද නම විත්තසන්නාගත ක්ලේෂන් ප්‍රහීන කිරීම පිණිස උපෝසථ සමාදන්ව සංඝානුස්සති භාවනාවේ යෙදී වාසය කළයුතුයි. සංඝයා සිහිකරන ඔහුගේ සිත පහදී ප්‍රමෝදය උපදී. විත්තසන්නාගත උපක්ලේෂයන් ප්‍රහීනවෙන්, විශාඛාවෙහි, මෙය සංඝපෝසථය නම් වේ.

විශාඛාවෙහි, මේ සම්මා සම්බුද්ධි ශාසනයේ ආර්ය ශ්‍රාවක තෙමේ නමාගේ සිතෙහි පවතින උපක්ලේෂ බැහැර කිරීම පිණිස සමාදන් වූ ශීලය අනුස්මරණය කරයි. මා සමාදන්වූ මේ ශීලය, තැනින්-තැන සිදුරු නොවූ මුලින් වේවා අගින් වේවා මැදින් වේවා සිල්පද නොබිඳුණු, පණ්ඩිතයන් ප්‍රසස්තාලද තෘෂ්ණා මාන දූෂ්ඨීන්ගෙන් නො කිලිටි සමාධියට නැඹුරු වූ ශීලයක මා පිහිටා

සිටිනවා, යනුවෙන් මෙහෙති කිරීමෙන්, මාගේ සිත පැහැදීමට ප්‍රමෝදයට පත්වෙයි කිලිට්ටු වින්තය පිරිසිදු වන්නට වෙයි. තමා දැසසිල් සමාදන් වූ කෙනෙක් නම් ඒ සිල්පද දහය ගැනද, අට සිල් සමාදන් වුණා නම් සමාදන් වූ, සිල්පද අට ගැනද මෙහෙති කළයුතුයි.

ඉතින් බලන්න සීලය අනුස්මරණය කරමින්, ආර්ය මහෝත්තම යන්ගේ ශීලයත්, තමා ආරක්ෂා කරන ශීලයත්, තමන් ගමන්කරන්නේ එවැනි උත්තමයන්ගේ මාර්ගයක නේද? යනුවෙන් සිතන විට සහ ඒ සමාදන්වූ ශීලගුණයේ නිර්මල පවිත්‍ර පිරිසිදුභාවය අනුස්මරණය කරනවිට බලවත් ප්‍රීති, ප්‍රමෝදය, සොම්නස උපදින අතර වින්තසන්නාන ගත උපක්ලේෂයන්ගෙන්ද සිත මිදෙනවා. මෙබ්‍රා ආකාරයෙන් ආරක්ෂා කරන සීලයට සිලපෝසඵ යයි, කියනවා. විශාඛාවෙහි, කිලිට් වූ කැඩපත තෙල් හළ කොසු බුරුසුව සහ උස්සාහය නිසා පිරිසිදු කරගන්නේද ? එසේම කිලිට්ටු වින්තසන්නානයද, උපක්‍රමයෙන්ම පිරිසිදු කරගතයුතු වේ.

පිංචනි, සිල්සමාදන්ව සිත පිරිසිදු කරගන්නාවූ තවත් පිලිවෙතක් නැවත බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙසේ දේශනා කළා විශාඛාවෙහි, මේ ශාසනයෙහි ආර්ය ශ්‍රාවකයා දෙවියන් අනුස්මරණය කරයි. චාතුර්මහාරාජික දෙවිලොව වාසයකරන දෙවියෝ ඇත. තච්චිසාවෙහි වාසය කරන දෙවියෝ ඇත. යාමයෙහි වසන දෙවියෝ ඇත. තුසිතයෙහි වසන දෙවියෝ ඇත. නිර්මාණාර්ථී දෙවිලෝවාසී දෙවියෝ ඇත. පර නිර්මිත වගවර්තියෙහි වසන දෙවියෝ ඇත. බඹලෝ වාසී දෙවියෝ ඇත. ඉන් ඔබ්බෙහිද උපන් දෙවියෝ ඇත. ශ්‍රස්ඨා, ශීල, ශ්‍රත, වාග, පඤ්ඤා යන ධර්මයන්ගෙන් යුත්ත පුද්ගලයෝ මෙයින් වුනව දේවත්වයට පත්ව එහි උපන්නෝ ද, එසේම මටද ශ්‍රස්ඨාව ඇත. මටද ශීලය ඇත. එසේම ශ්‍රත, වාග, පඤ්ඤා යන ධර්මයන් ඇත.

මෙසේ තමාගේ හා දෙවියන්ගේ, ශ්‍රස්ඨා, ශීල, ශ්‍රත, වාග, පඤ්ඤා යන ධර්මයන් සිහිපත් කරන විට සිතෙහි ප්‍රීතිප්‍රමෝදය උපදී. සිතෙහි යම්බඳු ක්ලේශයෝ වෙත්ද ඒවා ප්‍රහීන වෙත්.

විශාඛාවෙහි, කිලිට් වූ රත්රන් පිරිසිදු කරන රංකරුවාගේ උත්සාහයද, උඳුන ද, ලුණු ද, මයිනාහම සහ පිඹිනා බටයද නිසා එම කාර්ය සිද්ධවේ. එසේම

කිලිට්ටු සිත ද උපක්‍රමයෙන්ම පිරිසිදු කළයුතුවේ. පිංවත්ති, මෙසේ පස් වෙනුව පෙන්නාදුන් දේවතානුස්මරණයෙන් වසන මෙම ආර්ය ශ්‍රාවකයා දේවතුපෝසර්ය වසන්නේ යයි ද දෙවියන් සමග වසන්නේ යයි ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙන්නා දන්නා.

විශාඛාවෙනි, ඵල ආර්ය ශ්‍රාවකයා මෙසේ ද නුවණින් සලකයි. රහත්හු දිවි හිමියෙන් පරපණ නැසීමෙන් වැලකුනාහු වෙත් බහාතරු දුටු ඇත්තාහු වෙත්. පවට ලජ්ජා ඇත්තේ වෙත්. කරුණා ඇත්තේ වෙත්, දයාව ඇත්තේ වෙත්. සඵප්‍රාණීන් කෙරෙහි හිතාහු කම්පිව වාසය කරන්, මම ද අද රෑ - මේ දවස දිවි හිමියෙන් පරපණ නැසීමෙන් වැලකෙන්නෙමි. බහාතරු දුටු ඇත්තෙක් වන්නෙමි. පවට ලජ්ජා ඇත්තේ වන්නෙමි. කරුණා ඇත්තෙක් වන්නෙමි. සඵප්‍රාණීන් කෙරෙහි හිතාහු කම්පිව වාසය කරන්නෙමි. මම මේ ගුණයෙහුද රහතුන් අනුකරණය කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද විසුයේ වෙයි.

රහත්හු දිවිහිමියන් හො දුන්දේ ගැනීමෙන් වැලකුනේ වෙයි. පිරිසිදු ආත්මභාවයෙන් වාසය කරයි. මම ද අද රෑ - මේ දවස දිවි හිමියන් හො දුන්දේ ගැනීමෙන් වැලකුනෙමි. පිරිසිදු ආත්මභාවයෙන් වාසය කරමි. මම මේ ගුණයෙහුද රහතුන් අනුකරණය කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද විසුයේ වෙයි.

රහත්හු දිවිහිමියන් අඛුම්සර හරපියා බඹසර ඇත්තාහු වෙත්. මම ද අද රෑ - මේ දවස දිවිහිමියන් අඛුම්සර හරපියා බඹසර ඇත්තෙක් වන්නෙමි. මම මේ ගුණයන් ද, රහතුන් අනුකරණය කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද විසුයේ වෙයි.

රහත්හු දිවිහිමියන් මුසාවෙන් වැලකුනාහු වෙත්, සත්‍යවාදී වුවාහු වෙත්, පිරිසිදු කථා ඇති ඇදහිය කථා ඇත්තො වුවාහු වෙත්. මම ද අද රෑ - මේ දවස දිවිහිමියන් මුසාවෙන් වැලකෙන්නෙමි. සත්‍යවාදී ව පිරිසිදු කථා ඇති ඇදහිය හැකි කථා ඇත්තෙක් වන්නෙමි. මම මේ ගුණයෙහු ද රහතුන් අනුකරණය කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද විසුයේ වෙයි.

රහත්තු දිවිහිමියෙන් මදයට ප්‍රමාදයට හේතුවන රහ - මෙරද හැරදමා වාසය කරන්නේ වෙත්. ඒ නිසා මම ද අද රැ - මේ දවස මදයට ප්‍රමාදයට හේතුවන රහමෙර ද හැරදමා වාසය කරන්නෙමි. මම මේ ගුණයෙනුද රහතුන් අනුකරණය කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද විසුයේ වෙයි.

රහත්තු දිවිහිමියෙන් රාත්‍රි හෝජනයෙන් වැලකුනාහු විකල් හොජුනෙන් වැලකුනාහු ඒකබන්තිකව වාසය කරන්නේ වෙත්. ඒ නිසා මම ද අද රැ හා මේ දවස රාත්‍රි හෝජනයෙන් වැලකෙන්නෙමි. විකල් හොජුනෙන් වැලකෙන්නෙමි. ඒකබන්තිකව වාසය කරමි. මම මේ ගුණයෙනුද රහතුන් අනුකරණය කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද විසුයේ වෙයි.

රහත්තු දිවිහිමියෙන් නැටුම, ගැයුම, වැයුම, විසුළු, දැකීම, මල්-ගඳ-විලෙවුන් දැරීම, සැරසීම ආදියෙන් වැලකුනේවෙත් .. ඒ නිසා මම ද අද රැ-මේ දවස නැටුම, ගැයුම, වැයුම, විසුළු, දැකීම, මල්-ගඳ-විලෙවුන් දැරීම, සැරසීම ආදියෙන් වැලකෙන්නෙමි. මම මේ ගුණයෙනුද රහතුන් අනුකරණය කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද විසුයේ වෙයි.

රහත්තු දිවිහිමියෙන් උස් අසුන් මහ අසුන් හැර දමා හැඳක හෝ තණ අතිරිල්ලක, සයනය කරත්, ඒ නිසා මම ද අද රැ - මේ දවස උස් අසුන් මහ අසුන් හැර දමා හැඳක හෝ තණ අතිරිල්ලක, සයනය කරමි. මම මේ ගුණයෙනු ද රහතුන් අනුකරණය කරමි. මා විසින් පෙහෙවස් ද විසුයේ වෙයි.

විශාඛාවෙනි, යමෙක් මෙසේ පෙහෙවස් ආරක්‍ෂා කරන්නේද ? එය අරියුපෝසථය නම් වේ. එබඳු තැනැත්තා ආර්යන් හොහොත් රහතුන් සමග වාසය කරන්නෙක් වේ.

“ එවං උපචුරෙථා විශාඛෙ අරියුපොසථො මහජ්ඵලො හොති, මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිජ්ජාරො කීච මහජ්ඵලා හොති. කීච මහානිසංසො කීච මහාජුතිකො කීච මහා විජ්ජාරො ”

විශාඛාවෙනි, මෙසේ රකින්නාවූ අරියුපෝසථය මහත්ඵල ද මහානිශංස ද වෙයි. මහත් සේ බැබැලන්නේ ද බොහෝ පැතිරෙන්නේ ද වෙයි. කොපමණ මහත්ඵල වේද ? කොපමණ මහානිශංස ද කොපමණ බබලන් ද කොපමණ මහත් පැතිරෙන්නේ වේද ? යන්,

විශාඛාවෙනි, යම් පරිදි අඩග - මගධ - කාසි - කෝසල - වජ්ජි - මල්ල - වේනි - වඩග - කුරු - පඤ්චාල - මව්ච් - සුරසේන - අස්සක - අවනිති - ගන්ධාර - කාම්බෝජ යන සන්තර්වනින් පිරි සොළොස් මහා ජනපදයේ රාජ්‍ය යමෙක් කරන්නේ නම් එය මේ අෂ්ටාංග උපෝසථයේ සොළොස් කාලාව නරම්චන් නො වටින්නේය. නො අගනේය.

විශාඛාවෙනි, මිනිසුන්ගේ පණස් වර්ෂයන් වාතුර්මහාරාජික දෙවියන්ට එක් රැ දව්‍යාලකි. එබඳු දිව රැ නිහක් මාසයකි. මාස දොළහක් අවුරුද්දකි. එබඳු අවුරුදු පණ්ණසීයක් එහි ආයුෂ වෙයි. යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් පෙහෙවස් වැස වාතුර්මහාරාජික දෙවියන් අතර උපදී යන මේ කරුණ විද්‍යාමාන වේ. මනුෂ්‍ය සැපය දෙවිය සැපයට වඩා අල්ප වේ.

විශාඛාවෙනි, මිනිසුන්ගේ වර්ෂ සියයක් තවිතිසාවාසි දෙවියන්ට එක් රැ දව්‍යාලකි. එබඳු දිව රැ නිහක් මාසයකි. මාස දොළහක් අවුරුද්දකි. එබඳු අවුරුදු දහසක් එහි ආයුෂ වෙයි. යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් පෙහෙවස් වැස තවිතිසාවාසි දෙවියන් අතර උපදී යන මේ කරුණ විද්‍යාමාන වේ. මනුෂ්‍ය සැපය දෙවිය සැපයට වඩා අල්ප වේ.

විශාඛාවෙනි, මිනිසුන්ගේ වර්ෂ දෙසීයක් යාම දෙවියන්ට එක් රැ දව්‍යාලකි. එබඳු දිව රැ නිහක් මාසයකි. මාස දොළහක් අවුරුද්දකි. එබඳු අවුරුදු දෙදහසක් එහි ආයුෂ වෙයි. යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් පෙහෙවස් වැස යාම දෙවියන් අතර උපදී යන මේ

විශාඛාවෙනි, මිනිසුන්ගේ වර්ෂ හාරසීයක් තුසිත දෙවියන්ට එක් රැ දව්‍යාලකි. එබඳු දිව රැ නිහක් මාසයකි. මාස දොළහක් අවුරුද්දකි. එබඳු අවුරුදු හාරදහසක් එහි ආයුෂ වෙයි. යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් පෙහෙවස් වැස

තුසිත දෙවියන් අතර උපදී යන මේ කරුණා විද්‍යාමානය. මනුෂ්‍ය සැපය දෙවිය සැපයට වඩා අල්ප වේ.

විශාඛාවෙනි, මිනිසුන්ගේ වර්ෂ අටසියක් නිර්මාණාර්ථී දෙවියන්ට එක් රැ දව්‍යාලකි. එබඳු දිව රැ නිහක් මාසයකි. මාස දොළහක් අවුරුද්දකි. එබඳු අවුරුදු අටදහසක් එහි ආයුෂ වෙයි. යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් පෙහෙවස් වැස නිර්මාණාර්ථී දෙවියන් අතර උපදී යන මේ කරුණා විද්‍යාමානය මනුෂ්‍ය සැපය දෙවිය සැපයට වඩා අල්ප වේ.

විශාඛාවෙනි, මිනිසුන්ගේ වර්ෂ එක්දහස් හයසියක් පරනිර්මිත වශවර්ථී දෙවියන්ට එක් රැ දව්‍යාලකි. එබඳු දිව රැ තහක් මාසයකි. මාස දොළහක් අවුරුද්දකි. එබඳු අවුරුදු සොළොස් දහසක් එහි ආයුෂ වෙයි. යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් පෙහෙවස් වැස පරනිර්මිත වශවර්ථී දෙවියන් අතර උපදී යන මේ කරුණා විද්‍යාමානය. දිව්‍ය සුවය පිණිස මනුෂ්‍ය රාජ්‍ය අල්ප වෙයි යන මේ කරුණා කියන ලද්දේ වෙයි.

**තස්මා හි නාරිව නරොව සීලවා
අට්ඨධගුපෙනං උපවස්සුපොසටං
පුඤ්ඤදාණී කරවාන සුඛුදයාති
අනින්දිතා සන්ගමුපෙන්නි ධානනි**

මෙසේ හෙයින් සිල්වන් ස්ත්‍රී පුරුෂයෝ අටගින් යුත් පෙහෙවස් සමාදන්ව සැප සැහසීම ලබාදෙන පින් කොට අනින්දිත වූ ස්වර්ගයට පත්වන්නේ යයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කොට වදාළ. පිංවන්නි, මෙම සූත්‍ර දේශනාවේ අට්ඨපෝසටයට අයත් ධර්ම කොටස සූත්‍රදේශනාවේ සදහන් ආකාරයටම ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කළේ. මොකද? මෙවැනි සූත්‍රයක අන්තර්ගත ධර්මය බොහෝ අවස්ථාවක ශ්‍රවණය කිරීමෙන්ම අවබෝධ කරගැනීමට අපහසු නිසාත් නැවත, නැවත කියවා හෝ දැන කියා ගන්න අවස්ථාව සැලසෙන නිසාත් එසේ ඇතුළත් කිරීමට ක්‍රියා කළෙමි.

ඇත්තෙන්ම පිංවතුනි, අප දන්නවා යම් යම් සතුන්ගේ ක්‍රියාවන්ට සමානව අප පිටත් වෙනවා නම් එවහි සතෙකුට අපව සමාන කරන්න පුළුවන්, අවගුණ ඇති සමහර මිනිසුන්ට ප්‍රේත, පිසාවාදීන් මෙන්ම යකුන් සේද ක්‍රියා කරන්න හැකි. එසේම බලන්න. සැබෑ මිනිසුන්ට දෙවියන්, බිඹුන්, සේ - මෙන්ම, උතුම් රහතුන් ලෙසත් ක්‍රියා කරන්න පුළුවන්, එසේ රහතුන් මෙන් ක්‍රියා කිරීම මෙහිදී රඟපෑමක් නොව සුපිරිසිදු ශීලගුණයේ පිහිටා ඉහත පෙන්නා දුන් භාවනා කර්මස්ථාන වඩමින් ආර්යන්ගේ ගුණ සිහිකරමින් වාසය කිරීමයි. එම නිසා මේ පිංවන් හැම දෙනාම සිල් සමාදන්වුන දිනයේදී ආර්යන් සමග වාසය කරන්න ඉගෙනගන්න. ඒ අනුව පිළිපදින්න අධිෂ්ඨාන කරගන්න.

දැන් මේ පිංවතුන් මාතෘකා කළ දේශනාවට අදාළ ධර්මය යම් ප්‍රමාණයකට අවබෝධ කරගෙන තිබෙනවා. උපෝසථය යනු කුමක් ද ? උපෝසථය මහත්ඵල, මහානිශංස වන්නේ කෙසේද? එය ඵල හිතවන්නේ කෙසේද? ආර්ය උපෝසථයක් වන්නේ කෙසේද? යනාදිය පිළිබඳ හොඳ අවබෝධයක් ලබාගන්නා. එම නිසා මින්මතු මහත්ඵල මහානිශංස ලැබෙන ආකාරයට උපෝසථය ආරක්ෂා කිරීමට අධිෂ්ඨාන කරගන්න. මෙම ධර්මශ්‍රවණමය කුසලය අප හැමදෙනාටම සසර දුක් කෙලවරකොට ලබන අමාමහ නිවන් සුව අවබෝධකර ගැනීම පිණිස හේතුවේවා ! කියා පාර්ථනා කරගන්න.